

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 284
van **JOS DE MEYER**
datum: 4 maart 2019

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Belastingen gebaseerd op het kadastraal inkomen - Regeling voor lokale overheden

Verschillende lokale besturen hebben gedurende de laatste jaren het reglement van hun lokale leegstandsheffing omgegooid. Daar gingen een aantal jaren van juridisch heen-en-weergetrek aan vooraf.

Startpunt daarbij is de oude versie van artikel 464, 1° WIB 1992. Dat artikel verbood immers lokale besturen opcentiemen te heffen "op de personenbelasting, op de vennootschapsbelasting, op de rechtspersonenbelasting en op de belasting van niet-inwoners of van gelijkaardige belastingen op de grondslag of op het bedrag van die belastingen, uitgezonderd evenwel wat de onroerende voorheffing betreft".

In rechtspraak bestond er twijfel hoe deze uitzondering inzake de 'onroerende voorheffing' precies moest worden begrepen: impliceerde dit dat het kadastraal inkomen dus ook kon worden gebruikt als grondslag voor gelijk welke lokale belasting?

Een arrest van de Raad van State van 18 maart 2003 en een Cassatiearrest van 10 oktober 2008 stellen dat dit niet mogelijk is: de uitzonderingsbepaling inzake onroerende voorheffing houdt enkel een machtiging in om opcentiemen op de onroerende voorheffing te heffen, maar niet om rechtstreeks gemeente- of provinciebelastingen te heffen op het kadastraal inkomen zelf. Zo is het ook beschreven in de omzendbrief die de Vlaamse overheid over dit onderwerp opmaakte (BB 2011/01).

Een nieuwe wet in 2014 ('Wet tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, inzake de vestiging van aanvullende belastingen op gewestbelastingen') laat expliciet lokale autoriteiten toe aanvullende belastingen te heffen op eigenlijke gewestbelastingen die gebaseerd zijn op het federaal kadastraal inkomen. Ondertussen heft de Vlaamse overheid zelf wel nog verschillende belastingen gebaseerd op het kadastraal inkomen, zoals de leegstandsheffing voor bedrijfsruimten.

1. De Vlaamse overheid heft dus zelf nog belastingen op basis van het kadastraal inkomen, maar stelt in een omzendbrief dat Vlaamse lokale besturen dit niet rechtstreeks kunnen (wel via een aanvullende belasting).

Is dat niet contradictorisch? Welke argumenten kunnen dergelijk onderscheid rechtvaardigen?

2. Een actualisering van de Vlaamse omzendbrief BB2011/01 uit 2011 dringt zich op gelet op de rechtspraak die na 2011 werd geformuleerd en gelet op de nieuwe wet van 2014 die de situatie voor lokale besturen verduidelijkte en expliciteerde.

Zal de minister deze omzendbrief actualiseren en zo ja, wanneer?

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 284 van 4 maart 2019

van **JOS DE MEYER**

1. Het verbod voor gemeenten om belastingen te heffen die gebaseerd zijn op het kadastraal inkomen (K.I.) is ingeschreven in het federale Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB) ; dit is een aangelegenheid die federaal wordt geregeld en waar de decreetgever weinig vat op heeft.

De verbodsbepaling van artikel 464, 1° van het WIB treft niet de gewesten zelf. Voor de gewesten is het perfect mogelijk om belastingen te heffen met het K.I. als berekeningsgrondslag of als een element van hun berekeningsgrondslag. Voor het overige kan de decreetgever enkel aanvullende regelingen treffen ten aanzien van de gemeenten voor de uitzonderingen die de federale wetgever bepaalt en die een weerslag hebben op gewestelijke belastingen.

Hoe ingrijpend de bevoegdheidsinperking in artikel 464, 1° van het WIB precies is voor de lokale besturen, en hoe ze zich verhoudt tot gewestbelastingen die gebaseerd zijn op het K.I., is de afgelopen jaren beslecht in de rechtspraak.

De vroegere omzendbrief BA 2003/01 van 25 april 2003 'betreffende het kadastraal inkomen als berekeningsgrondslag in gemeentebelastingen' was een reactie op de nieuwe situatie die ontstond na een arrest van de Raad van State waarin eindelijk een duidelijk juridisch standpunt ingenomen werd over de onmogelijkheid voor gemeenten om belastingen te heffen op of in functie van het K.I. (RvS 18 maart 2003, nr. 117.154, het zogenaamde Lanakenarrest). Deze omzendbrief ging echter nog uit van het idee dat gemeentelijke opcentiemen op gewestbelastingen die geheven werden op basis van het K.I., louter het bedrag van de gewestbelasting als grondslag hadden en niet het onderliggende K.I. Die visie werd later gecorrigeerd door het Hof van Cassatie (Cass. 24 mei 2012, nr. F.11.0057.N/1) en resulteerde ook in een wetswijziging (Wet van 9 april 2014 'tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, inzake de vestiging van aanvullende belastingen op gewestbelastingen').

Sinds de aanpassing van het WIB zijn de provincies, de agglomeraties en de gemeenten gemachtigd om, behalve opcentiemen op de onroerende voorheffing en aanvullende personenbelasting, ook opcentiemen te vestigen op (weliswaar alleen) eigen gewestbelastingen met het K.I. als berekeningsgrondslag. Concreet werd vervolgens door de decreetgever toegestaan om gemeentelijke opcentiemen te heffen op de Vlaamse heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen (artikel 2.5.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit) en op de Vlaamse heffing op leegstaande bedrijfsruimten (artikel 2.6.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit).

2. De omzendbrief fiscaliteit BB 2011/01 van 10 juni 2011 vermeldde kort het verbod om, behoudens de wettelijke uitzonderingen, gemeentebelastingen te heffen op basis van het K.I. In zijn bondigheid was de tekst van deze omzendbrief toen niet verkeerd.

Deze omzendbrief is zeer recent geactualiseerd ; vandaag is de van toepassing zijnde omzendbrief de omzendbrief KB/ABB 2019/2 van 15 februari 2019. Deze omzendbrief deelt mee dat de gemeenten, behalve aanvullende personenbelastingen en opcentiemen op de onroerende voorheffing, ook opcentiemen kunnen vestigen op de heffing

ongeschikte en onbewoonbare woningen (artikel 2.5.4.0.2., VCF) en op de leegstandsheffing bedrijfsruimten (artikel 2.6.4.0.2., VCF).